

De laatste jongere in de openbare ruimte ...

Hoe winnen we ze terug?

Verschillende onderzoeken tonen aan dat jongeren uitgesloten worden van de openbare ruimte. Hun gedrag wordt voortdurend bekeken en bekritiseerd door volwassenen. Toch zien we nog steeds dappere jongeren buiten. Laten we deze 'verzetssrijders' helpen, voordat de laatste jongere uit de openbare ruimte is verdwenen.

Auteur: Setty Angelista,
OBB Speelruimtespecialisten

Wat is er bekend over het 'gewoon' buiten zijn van jongeren met het oog op ontmoeten, sporten en bewegen? Onze sportkundig onderzoeker Setty Angelista heeft onderzoek gedaan naar de beschikbare literatuur; dit in het verlengde van het 'Jongerenonderzoek? Geen probleem!' dat ze uitvoert voor Jantje Beton, zoals ook beschreven in de editie van 10 november 2020 van Stad+Groen. Dit literatuuronderzoek richt zich níét op jongeren die specifiek overlast of problemen veroorzaken, maar op álle jongeren in het algemeen. Verder wordt het 'rondhangen' en 'chillen' van jongeren in dit onderzoek positief geïnterpreteerd, als een ondernomen activiteit in de openbare ruimte. Door te achterhalen wat jongeren buiten willen doen, waar ze graag zijn en wat ze daarvoor nodig hebben, kan OBB Speelruimtespecialisten aanbevelingen doen aan Jantje Beton die bijdragen aan het verhogen van het welzijn van jongeren in de openbare ruimte.

Tegenwoordig blijken minder jongeren hun vrije tijd buiten door te brengen. Daarnaast is het ondernemen van vrije en niet-opzettelijke buitenactiviteiten minder vanzelfsprekend geworden.

Voor jongeren is de openbare ruimte echter onmisbaar om zich te verplaatsen, voor sociale ontmoetingen en om beweegactiviteiten te ondernemen.

Minder naar buiten

Hoewel kinderen en jongeren de belangrijkste gebruikers van de openbare ruimte zijn, zijn er tegenwoordig in vergelijking met vroeger minder jongeren die hun vrije tijd buiten doorbrengen.

Daarnaast is het ondernemen van vrije en niet-opzettelijke buitenactiviteiten minder vanzelfsprekend geworden doordat hier minder ruimte voor is, mede als gevolg van verdichting en verjonging van de omgeving.

De leefsituatie van kinderen en jongeren is rond het einde van de 20e eeuw enorm veranderd. Dit houdt in dat het alledaagse buitenzijn in de openbare ruimte minder vanzelfsprekend is geworden, mede als gevolg van ontwikkelingen in de ruimtelijke omgeving zoals verjonging en verdichting, waardoor er minder ruimte is voor ontmoeten en spelen. Daarnaast blijkt dat jongeren tegenwoordig in hun vrije tijd minder vaak buitenshuisactiviteiten ondernemen dan vroeger.

(Karsten, L., Kuiper, E. & Reubsæet, H., 2001)

Iedereen die de openbare ruimte gebruikt, heeft uiteraard bepaalde wensen en behoeften

Activiteiten in de openbare ruimte

Voor jongeren is de openbare ruimte een verplaatsingsruimte, sociale ontmoetingsruimte en ruimte om beweegactiviteiten te ondernemen. Op straat ontsnappen ze als het ware aan de thuiscontrole, zoeken ze plaatsen op waar ze anderen kunnen zien en gezien kunnen worden én waar geen sociale controle is van volwassenen. Zo kunnen ze anderen ontmoeten, er even helemaal tussenuit zijn en onder elkaar zijn, waarbij gezelligheid en plezier vooropstaan. Naast rondhangen, shoppen en spelen, zijn ontmoeten, sporten en bewegen activiteiten die jongeren het vaakst ondernemen in de openbare ruimte. Dit gebeurt al vanaf de vroege tienerjaren en wordt voortgezet naarmate ze ouder worden, vaak in combinatie met zitten, praten en luisteren naar (al dan niet luide) muziek. Sport- en beweegactiviteiten die jongeren vaak ontplooiën, zijn voetbal, basketbal en skaten, zo blijkt uit verschillende onderzoeken.

Voor het ondernemen van deze sociale en beweegactiviteiten zoeken jongeren een eigen plek in de openbare ruimte. Dit kan zowel een formele als een informele plek zijn, maar die moet wel voldoen aan de eerdergenoemde voorwaarden. Jongeren kiezen vooral plekken in hun eigen woonomgeving, en naarmate ze ouder worden ook elders in het dorp of de stad of zelfs daarbuiten. Enkele favoriete plekken

De openbare ruimte '... wordt steeds populairder als favoriete en belangrijke plek voor het dagelijkse sociale leven, waar jong en oud gebruik van maken om anderen te ontmoeten, te recreëren en te bewegen.' (Van der Meulen, 2018) En ook: 'De laatste jaren is er een toegenomen behoefte aan beleving (ontspanning, recreatie, sport en vermaak) in de openbare ruimte.' (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, z.d.-a). 'Ondanks allerlei positieve ontwikkelingen om de openbare ruimte zo aantrekkelijk en uitdagend te maken voor alle doelgroepen dat het aansluit bij hun wensen, blijkt dat jongeren vaak niet in dit perfecte plaatje worden inbegrepen, ook al wordt er gestreefd naar een inclusieve maatschappij. Er zijn verschillende onderzoeken die aantonen dat jongeren uitgesloten worden van de openbare ruimte; hun gedrag wordt voortdurend bekeken en bekritiseerd door volwassenen.'

(e.g. Karsten, Kuiper & Reubsæet, 2001; Pyry & Tani, 2016)

zijn winkelcentra, parken, pleinen en sportvelden.

Meerwaarde van activiteiten

De activiteiten ontmoeten, sporten en bewegen worden door jongeren soms afzonderlijk in de openbare ruimte ondernomen, maar vaker (al dan niet bewust) met elkaar gecombineerd. De combinatie van deze drie activiteiten is niet alleen gezond, leuk en gezellig, maar kan ook een positieve bijdrage leveren aan de buurt en jongeren mogelijkheden bieden om zich te ontwikkelen tot een volwaardig persoon. Ook kan (sport)talent bij jongeren herkend worden en kunnen ze gemotiveerd worden om het verder te ontwikkelen.

Iedereen die de openbare ruimte gebruikt, heeft uiteraard bepaalde wensen en behoeften met betrekking tot het gebruik ervan. Dat geldt ook voor jongeren, ook al verschilt het per individu, groep en club of vereniging. Jongeren in het algemeen hebben behoefte aan verspreid liggende, gevarieerde en toegankelijke plekken, zit- en ontmoetingsmogelijkheden en sportvoorzieningen, maar ook aan het gevoel welkom te zijn in de openbare ruimte. Jongeren ontmoeten elkaar, sporten en bewegen dus voornamelijk in de openbare ruimte

Het 'rondhangen' en 'chillen' van jongeren worden in dit onderzoek positief geïnterpreteerd

om even weg te zijn van de thuiscontrole en om onder elkaar te zijn waarbij gezelligheid voorop staat.

Deze activiteiten samen hebben gunstige effecten op hun ontwikkeling en maken het zelfs mogelijk om hun (sport)talenten verder te ontwikkelen.

'...meer sporten en dit doen in een omgeving waar hun talenten gemakkelijk kunnen worden herkend en gestimuleerd, zal een positieve invloed kunnen hebben op talentontwikkeling.'

(Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, z.d.)

Verder onderzoek

Nu onder meer uit de literatuur is gebleken wat jongeren buiten doen, met de focus op de aspecten ontmoeten, sporten en bewegen, is het voor het totale onderzoek relevant om te kijken hoe deze aspecten beter gecombineerd kunnen worden ingezet voor jongeren in de openbare ruimte. 'Beter' wil zeggen dat de situatie voldoet aan hun wensen en behoeften en dat hun ontwikkeling en talent(en) optimaal worden benut. Het geheel moet voor jongeren aantrekkelijk en toegankelijk zijn en door de samenleving worden geaccepteerd en genormaliseerd, zonder te worden geframed en gerapporteerd als overlast.

Dit onderzoek kan uitgevoerd worden door middel van gesprekken en interviews met jongerenwerkers, maar ook met andere maatschappelijke organisaties die met jongeren in de openbare ruimte werken.

Meer weten?

Setty heeft de beschikbare literatuur doorgenomen en samengebracht. Wil jij de resultaten van het literatuuronderzoek ontvangen, mail dan naar jongerenonderzoek@obb-ingenieurs.nl. En kijk ook eens naar deze video, die een mooi tijdsbeeld geeft: de senior van nu is in feite dezelfde als de jongere van nu.

Setty Angelista

OBb Speelruimtespecialisten

Wil je meehelpen?

Wil jij het welzijn van jongeren in de openbare ruimte helpen verbeteren en vergroten, deel dan deze jongerenenquête: <https://app.maptionnaire.com/nl/9579/>.

Setty zoekt ook nog professionals die geïnterviewd willen worden. Wil jij meewerken, mail haar dan via jongerenonderzoek@obb-ingenieurs.nl.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!